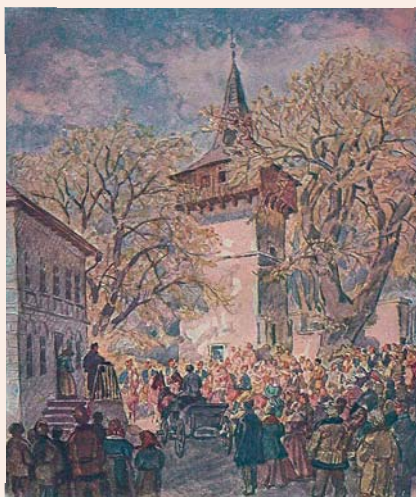

INFORMAČNÍ PANELY PŘIPRAVENÉ V RÁMCI PROJEKTU ČEŠTÍ SPISOVATELE V REGIONECH ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2017

P. Josef Regner - Havlovický

* 24. února 1794

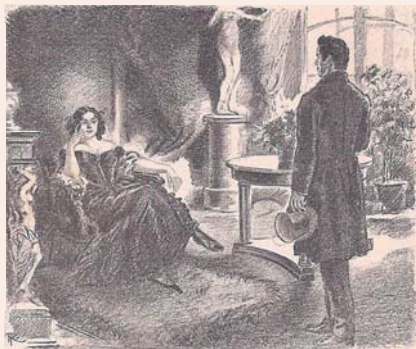
† 11. května 1852

Pohled na hronovskou zvonici a faru od Adolfa Kašpara (1877–1934) jako ilustrace k Jiráskově románové kronice *U nás*.

Pohled na Náchod od rakouského krajináře J. Wilhelma Jankowského (1825–1870) z doby kolem poloviny 19. století. Olej na plátně. Národní muzeum.

Regnerova audience u kněžny Kateřiny Zaháňské roku 1836 v Ratibořicích na ilustraci Adolfa Kašpara k Jiráskově románové kronice *U nás*.

Josef Regner, pozdější vlastenecký kněz a pedagog, se narodil 24. února 1794 v Havlovicích v početné rodině mlynáře. Po základní škole a gymnáziu v Broumově, kde patřil k nejlepším žákům, odešel na studia na pražskou univerzitu. Zde ho svým myšlením formoval profesor Bernard Bolzano, katolický kněz, matematik, logik a eticko-sociální myslitel, který během svého působení výrazně ovlivnil své studenty.

Regner byl vysvěcen na kněze 24. srpna 1817 v Hradci Králové, v prosinci pak nastoupil jako kaplan do Náchoda. Jeho zásluhou byl zámecký kopec přeměněn v park. Dnes nese název Regnerovy sady. V roce 1829 byl Regner jmenován zámeckým kaplanem. Přes léto působil ve Svatoňovicích, kde dal postavit nový kamenný kostel. Zde také napsal první část závěti, v níž vyslovuje přání, aby jeho tělo bylo uloženo bez vsí okázalosti na staroměstském hřbitově v Náchodě. V listopadu 1831 nastoupil Regner do Hronova. Lidé se zde živilí hlavně zemědělstvím a tkalcovstvím. Zemědělství bylo na primitivní úrovni, vládla tu bída a nevdělanost.

Počátkem února 1832 vypukla v Hronově epidemie cholery. Na tuto nemoc během krátké doby onemocnělo téměř 400 lidí a polovina z nich zemřela. Regner ve dne v noci navštěvoval nemocné, podle možností přinášel léky, utěšoval a poskytoval svátost. Tohoto těžkého, ale především nebezpečného úkolu, se zhostil velmi dobře, podepsal se však trvale na jeho zdraví. Neonemocněl cholerou, ale vyčerpáním.

Regner věděl, že rozdáváním almužny bídu neodstraní, a proto učil osadníky, jak obdělávat půdu, aby dávala větší úrodu. Učil štěpování a včelařství. Ještě roku 1832 založil v Hronově ovocnou školku. V péči o ni mu horlivě pomáhala učitel František Černý, který vyučoval v Chvalkovických krátce i mladou Barunku Panklovou. Regner zřizoval na svěřených pozemcích i cesty, pěšiny a na okrajích farských polí nasázel dvě stě ovocných stromů a kolem hřbitovny zdi dvacet lip. Na území farního lesa zasadil tisíce stromků, pracně zároditel farní pole (v místě dnešního městského hřbitova). Podle jeho názoru měl školky nejen význam praktický, ale i morální.

V roce 1836 dostal Regner od kněžny Kateřiny Zaháňské v Ratibořicích pro hronovský kostel skvostný ornát, štolu, palu, manipul a roušku na kalich z těžkého hedvábí se stříbrnou portou, kterou kněžna sama vyšila. Kněžna Zaháňská totiž přestoupila o Velikonocích v roce 1827 v Římě na katolickou víru a Regner se stal jejím zpovědníkem.

Spolu s ranhojičem Markem Tellerem založil v Hronově knihovnu. Regnerovým odchovcem a přítelem byl strýc Aloise Jiráska Josef Seidl. Ten, spolu s Jiráskovou sestrou Boženou, vyprávěli spisovateli o Regnerovi, když psal kroniku *U nás*. Jirásek se tak dozvěděl, že Regner objevil na pozemku jejich rodičů minerální pramen, nebo že na Regnerův popud bylo urovnáno nevzhledné hronovské náměstí. Aby opatřil nezaměstnaným horníkům práci, začal dolovat na Hronovsku uhlí. Odvážný podnik byl velice nákladný a pro malé počáteční úspěchy nenalézal podporu u členů společnosti. Regner byl finančně zruinován a velmi zklamán, že jeho snaha zabezpečit lidem zdroj stálé obživy byla marná. I tak je třeba na jeho záměr hledět s obdivem.

V roce 1840 dal Regner postavit v Hronově novou zděnou faru. V roce 1845 byl povýšen na děkana, vikáře a školdozorce a odešel do Náchoda.

Regner vynikal širokým rozhledem, teoretickými i praktickými znalostmi, velkou energií a moudrostí. Jako okresní školdozorce usiloval o výrazné zkvalitnění vzdělávání mládeže. Založil na Náchodsku přádelní školy a knihovny – ty v Úpici a Skalici se později staly členy Matice české. Svoje zkušenosti a vědomosti uplatňoval jako člen a aktivista Jednoty pro povzbuzení průmyslu v Čechách či jako dopisující člen Vlastenecko-hospodářské společnosti. V roce 1850 podal této instituci návrh na vylepšený pluh, který sestavil na základě vlastních zkušeností (pluh se dnes nachází v hronovském muzeu). Jeho přičiněním byla v Hronově založena 16. ledna 1849 Jednota hospodářská, jejímž předsedou se Regner stal. Svoje názory a zkušenosti publikoval v odborných časopisech.

Regner zemřel 11. května 1852 na zápal plic. Podle dávného přání byl pohřben na staroměstském hřbitově v Náchodě, ačkoli v Hronovští snažně žádali zvláštní deputaci, aby byl jejich farář uložen k věčnému spánku v Hronově. Byl to slavný pohřeb za doprovodu Mozartova Rekviem.

Růžena Štátní